

LABPRĀTĪGS PIEDOT (JONA)

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jon. 1.-4. nod., Ps. 139:1-12, Jes. 42:5, Atkl. 10:6, Mat. 12:39-41, 2. Laiku 36:15-17.

ATMIŅAS PANTS:

„Bet ar pateicības prieku es nesīšu Tev savus upurus, savus solījuma upurus es Tev pienesīšu. Glābšana ir pie Tā Kunga!” (Jonas 2:10)

GALVENĀ DOMA:

Viena no patiesībām, ko atklāj Jonas grāmata, ir, ka Dievs ir labprātīgāks piedot citiem nekā mēs.

Jonas stāsts, šis neparastais Dieva vēstījums, ir viens no vispopulārākajiem Bībelē. Dievs sūtīja pravieti brīdināt Ninivi par gaidāmo iznīcību. Viņš nojauta, ka šī ne-ebreju tauta varētu nožēlot savus grēkus un Dievs viņiem varētu piedot. Būdams īsts pravietis, Jona zināja, ka Dieva plāns bija glābt Ninivi, nevis to iznīcināt. Varbūt tāpēc viņš vispirms mēģināja aizbēgt. Tomēr, pateicoties spēkiem, kas bija ārpus viņa kontroles, Jona mainīja savas domas un paklausīja Dieva pavēlei.

Atsaucoties Jonas sludināšanai, visa pilsēta noticēja vēstij un nožēloja savus ļaunos ceļus, bet Israēls un Jūda diemžēl to neizdarīja. Jonam tostarp bija daudz svarīgu mācību, ko apgūt. Stāsts parāda Dieva pacietīgās pūles iemācīt Savam šauri domājošajam un ietiepīgajam pravietim, ka žēlastība, žēlsirdība un piedošana stāv pāri visam.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 11. maijā.

NEPAKLAUSĪGAIS PRAVIETIS (JONAS 1. NOD.)

Par Jonu un viņa ģimeni nav zināms daudz. 2. Ķēn. 14:25 rakstīts, ka viņš dzīvoja Israēla ziemeļu daļā un kalpoja 8. gs. pirms Kristus. Tas pats pants atklāj, ka Jona pareģoja Israēla valsts teritoriālu izplešanos.

Vēsturiski Ninive bija viena no trim lielajām Asīrijas pilsētām. Tā bija svarīga valsts, kas bija izvietojusies pie Tigras upes. Tā kā Dievs ir visu tautu Kungs un visi ļaudis ir atbildīgi Viņa priekšā (Am. 12), Viņš sūtīja savu kalpu Jonu, lai brīdinātu niniviešus par gaidāmo iznīcību. Dieva pavēli, kas uzrakstīta Jonas 1:2, lai „norāj to un paziņo tai”, var tulkot arī kā „sludini tai”.

Asīriešu cietsirdība bija plaši pazīstama. Gadsimtu vēlāk pravietis Nahums nosauca Ninivi par „asinskāro pilsētu, kas ir pārpildīta ar meliem un varasdarbiem” (Nah. 3:1). Jona tika sūtīts nest Dieva vēsti šādiem ļaudīm. Varbūt tās bija bailes no asīriešu naida, kas lika Jonam ieņemt tādu attieksmi. Kad Dievs teica, lai viņš dodas uz austrumiem, uz Ninivi, pravietis attiecās un mēģināja bēgt ar kuģi uz rietumiem, uz Taršīšu.

Sākumā likās, ka viss darbojas Jonam par labu, bet tad Kungs sūtīja lielu vētru jūrā, lai dotu Savam kalpam mācību, ka neviens nevar paslēpties no Dieva.

Jona bēga no Dieva tāpēc, ka viņš negribēja darīt Dieva prātu. Arī mūsdienās cilvēkiem ir daudz iemeslu, lai mēģinātu aizbēgt no Dieva. Daži to dara tāpēc, ka Viņu personīgi nepazīst. Citi atmet pat domu par Dievu un Viņa Vārdu. Lai gan viņu motīvi var atšķirties, daudzos gadījumos cilvēki to dara tāpēc, lai nejustos vainīgi par savu dzīvesveidu. Galu galā, ja nav augstākas varas, kuras priekšā atbildēt, kāpēc nedarīt to, ko vēlies? Ir pat daži kristieši, kas izvairās no Dieva, kad Viņš viņus aicina darīt kaut ko tādu, ko viņi nevēlas darīt, kas ir pret viņu iedzimto savtīgo un grēcīgo dabu.

Izlasi Ps. 139:1-12! Kāda ir galvenā vēsts, kas šeit sniegta? Kādas izjūtas šī svarīgā patiesība tevī pamodina? Vai arī palūkojies uz to šādi: mēs ticam, ka Dievs ne tikai redz visu, ko mēs darām, bet zina pat mūsu domas. Vai mēs dzīvojam, pastāvīgi to atceroties, vai arī mums ir tieksme cēsties to izdzēst no saviem prātiem? Vai varbūt mēs esam tik pieraduši pie šīs domas, ka vienkārši nepievēršam tai daudz uzmanības? Lai arī kāds būtu iemesls, cik atšķirīgi tu rīkotos, ja nepārtraukti apzinātos faktu, ka Dievs zina katru tavu domu? _____

NEPAKĻĀVĪGAIS LIECINIEKS

Jonas 1. nodaļā Kungs grib apstādināt Jonas bēgšanu, tāpēc Viņš izraisa tādu bargu vētru, ka tā apdraud kuģi. Kuģa apkalpes ļaudis piesauc savus dievus pēc palīdzības. Vētras stipruma dēļ viņiem liekas, ka kāds pār kuģi ir izsaucis dievu dusmas. Viņi met kauliņus, lai izlemtu, kurš būs pirmais brīvprātīgais, kas sniegs par sevi informāciju, lai varētu atklāt šādu pārkāpumu. Metot kauliņus, katrs atnes atšķirīgu akmeni vai koka gabaliņu. Tie visi tiek salikti konteinerā, ko krata tikmēr, kamēr viens kauliņš izkrīt ārā. Izkrīt Jonas kauliņš, un viņš atzīstas savos grēkos un lūdz matrožus, lai met viņu jūrā.

Šis stāsts ir ievērojams ar to, ka tajā ne-ebreju izcelsmes jūrnieki rīkojas pozitīvi, bet Jona ir atklāts negatīvā gaismā. Lai gan viņi pielūdza daudzus dievus, jūrnieki parādīja lielu cieņu pret Kungu. Viņi bija arī līdzjūtīgi pret Kunga kalpu Jonu, jo novērsās no sava kursa un centās aizairēties atpakaļ uz zemi. Visbeidzot viņi piekrit izmest Jonu jūrā. Kad viņi to izdara, vētra apklust. Kuģa apkalpe pienes Kungam upuri un slavē Viņu.

Kā Jona 9. pantā apraksta Kungu, ko viņš bīstas? Kas šajā aprakstā ir nozīmīgs? Skat. arī Atkl. 14:7, Jes. 42:5, Atkl. 10:6. _____

Jonas ticības apliecinājums Dievam kā zemes un jūras Radītājam uzsver to, cik vēltīgi ir mēģināt aizbēgt no Dieva klātbūtnes. Tūlītējā vētras mitēšanās pēc tam, kad Jona bija iemest jūrā, parāda, ka Kungs kā Radītājs valda pār jūru. Šī iemesla dēļ jūrnieki vēl vairāk pielūdza Kungu. Cik ilgstoša bija viņu jaunā bijība un cieņa pret Radītāju, mums nav pateikts. Tomēr nav šaubu, ka viņi kaut ko iemācījās par Dievu no šī piedzīvojuma.

Mēs tikko spējam apjaust daudzus brīnumus ap mums esošajā pasaulē, vēl mazāk tur, kur beidzas mūsu sniedzamības robeža un pat iztēle. Kā Radītājs uzrunā tevi ar radītā starpniecību? _____

JONAS PSALMS

Kad Jona bija iemests jūrā, pēc Dieva pavēles viņu aprija liela zivs. Jona varbūt domāja, ka nāve ir vienīgais veids, kā izbēgt no misijas Ninivē. Bet lielā zivs (grāmatā tā nav nosaukta par vali) pravieti izglāba. Pretēji Jonam, šis radījums paklausīgi atsaucās Dieva pavēlēm (Jon. 1:17, 2:10).

Šeit brīnišķīgā veidā atklājās Dieva aizgādība, un, lai arī daži cilvēki ņirgājas par šo stāstu, Jēzus apstiprina tā ticamību (Mat. 12:40) un pat izmanto to attiecībā uz savu nāvi un augšāmcelšanos miesā.

Izlasi Jonas 2. nodaļu, ko bieži sauc par Jonas psalmu. Ko viņš šeit pasaka? Ko viņš bija iemācījies? Kādus garīgus principus mēs varam paņemt no šīs nodaļas? _____

Jonas psalms sumina Dieva atbrīvošanu no nāvējošajiem jūras dziļumiem. Tā ir vienīgā poētiskā daļa šajā grāmatā. Tajā Jona atsauc atmiņā lūgšanu pēc palīdzības, kad viņš grima ūdens dzelmē un vaigu vaigā sastapās ar nāvi. Pilnībā apjēdzis, ka ir izglābts, viņš pateicās Dievam par to. Dziesma norāda, ka Jona zināja Bībeles slavas un pateicības psalmus.

Jonas svinīgais solījums arī bija pateicības upuris. Viņš bija pateicīgs, ka, lai gan bija pelnījis nāvi, Dievs viņam parādīja īpašu žēlastību. Neskatoties uz viņa nepaklausību, Jona vēl joprojām uzskatīja sevi par Dievam uzticīgu, jo viņš nebija padevis elku pielūgsmei. Neskatoties uz daudzajiem rakstura trūkumiem, viņš bija nolēmis būt uzticīgs savam aicinājumam.

Dažreiz ir vajadzīgi šausmu pilni piedzīvojumi, lai mēs atvērtu savas sirdis Kungam, lai mēs saprastu, ka Viņš ir mūsu vienīgā cerība, mūsu vienīgā glābšana. Pārdomā kādu savu piedzīvojumu, kur tu skaidri redzēji Kunga roku darbojamies tavā personīgajā dzīvē. Kāpēc mēs tik ātri aizmirstam, kā Kungs mūs ir vadījis, pat ja tas noticis brīnumainā veidā, īpaši, kad rodas atkal jauni pārbaudījumi? _____

VEIKSMĪGA MISIJA

Pēc tādas brīnumainas glābšanas, kad Dievs viņam pavēlēja otrreiz doties sludināt uz Ninivi, Jona paklausīja nekavējoties. Savā vēstī viņš (3:1-4) lieto valodu, kas atgādina Sodomas un Gomoras iznīcināšanu (1. Moz. 19). Bet oriģinālajā ebreju valodā vārds „izpostīt” (skat. 1. Moz. 19:21, 29; Jon. 3:4) var nozīmēt arī „pārvērsties” vai „pārmainīt” (2. Moz. 7:17, 20; 1. Sam. 10:6). Jonas dievišķās vēsts sludināšana nebija veltīga.

Pravieša karjeras lielākais sasniegums bija pilsētas nožēla. Pēc jūrniekiem ninivieši bija otra ne-ebreju grupa Jonas grāmatā, kas atgriezās pie Dieva, un tas viss tikai tāpēc, ka kļūdīgais Dieva vēstnesis sadarbojās ar Dievu. Rezultāts bija pārsteidzošs. Lai pazemotos Dieva priekšā, Ninives ļaudis tērpās maisos, kaisīja pelnus uz galvas un gavēja. Tās visas bija ārējas pārdzīvojuma un nožēlas izpausmes.

Izlasi Mat. 12:39-41 un 2. Laiku 36:15-17! Ko šie panti mums māca par nožēlas svarīgumu? _____

Iespaidīgā aina, kad spēcīgs asīriešu monarhs pazemo sevi pelnos Dieva priekšā, ir ass rājiens daudziem Israēla lepnajiem valdniekiem un tautai, vismaz tiem, kas nemitīgi atmeta pravietiskos aicinājumus nožēlot. Tā kā Jonas grāmata uzsver Dieva žēlastību un piedošanu, jūdi to lasa katru gadu Salīdzināšanas dienas noslēgumā, suminot to, ka Dievs ir piedēvis viņu grēkus.

„Mūsu Dievs ir līdzjūtības Dievs. Pacietīgi un maigi viņš izturas pret Viņa likuma pārkāpējiem. Un tomēr, mūsdienās, kad vīriem un sievietēm ir tik daudz iespēju iepazīties ar dievišķo likumu, kā tas atklāts Svētajos Rakstos, lielais Visuma Valdnieks nevar apmierināts noraudzīties uz ļaunajām pilsētām, kur valda vardarbība un noziegumi. Ja ļaudis šajās pilsētās nožēlotu tā, kā to darīja Ninives iedzīvotāji, tiktu dotas daudz vairāk tādu vēstu, kāda bija Jonas vēsts.” (E. Vaita „The Advent Review and Sabbath Herald”, 1906. g. 18. oktobris)

Izlasi Jonas 3:5-10! Ko šie panti atklāj par patiesas nožēlas raksturu? Kā mēs šos pašus principus varam attiecināt uz sevi? _____

PIEDOTS, TOMĒR NEPIEDODOŠS

Izlasi Jonas 4. nodaļu! Kādu svarīgu mācību Jonam vajadzēja apgūt? Kā šeit ir atklāta viņa paša liekulība? _____

Jonas 4. nodaļa atklāj par pravieti kaut ko pārsteidzošu. Šķiet, ka viņš izvēlas drīzāk mirt, nekā liecināt par Dieva žēlastību un piedošanu. Lai gan pirms tam Jona bija priecājies par savu atbrīvošanu no nāves (Jon. 2:7-9), tagad, kad Ninive tiek izglābta, viņš drīzāk grib mirt (Jonas 4:2, 3).

Preteji Jonam, Dievs Bibelē ir atklāts kā tāds, kam „nav prieka par bezdievja nāvi” (Ec. 33:11). Jona un daudzi viņa tautieši priecājās par īpašu Dieva žēlastību pret Israēlu, bet vēlēja tikai Viņa dusmas saviem ienaidniekiem. Grāmatas vēsts stingri norā, šādu sirds nocietināšanos.

Ko mēs varam mācīties no Jonas kļūdām? Kā aizspriedumi sabojā mūsu kristīgo liecību? _____

Ir pareizi novērots, ka Jonas grāmata ir rokasgrāmata, kā nebūt pravietim. Jona bija pravietis ar dumpīgu garu un kļūdainām prioritātēm. Viņš nespēja kontrolēt savas ilgas atriebties. Viņš bija aprobežots un īgns. Tā vietā, lai priecātos žēlastībā, ko Dievs parādīja arī niniviešiem, Jona ļāva savtīgajam un grēcīgajam lepnūmam padarīt viņu viegli ievainojamu.

Jonas pēdējais vārds ir vēlēšanās mirt (Jon. 4:8, 9), bet Dieva pēdējais vārds ir apstiprināt Savu neizmērojamo žēlastību – dzīvības apstiprinājums.

Jonas grāmata ir atstāta ar atvērtām beigām. Tās pēdējie panti uzdod lasītājam svarīgu jautājumu, uz ko autors neatbild: vai brīnumainā niniviešu sirds izmaiņa radikāli izmainīja arī Jonas sirdi?

Jonas stāstā ir daudz kas tāds, ko ir grūti saprast, īpaši par pašu Jonu. Varbūt skaidrākā mācība ir tā, ka Dieva žēlastība un piedošana sniedzas tālāk par mūsējo. Kā mēs varam iemācīties būt pateicīgāki un piedodošāki pret tiem, kas to nav pelnījuši, kā to atklāj Dieva rīcība pret Jonu un pret Ninives iedzīvotājiem? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi šos citātus, un pārrunājiet, kā tie var palīdzēt mums skaidrāk saprast Jonas grāmatas vēsti!

„Kad Dieva bērniem ir vajadzība, viņiem ir dārga priekštiesība lūgt Viņu pēc palīdzības. Nav svarīgi, cik nepiemērota ir vieta, Dieva žēlastības auss ir atvērta viņu saucieniem. Lai arī cik vientuļa un drūma šī vieta var būt, Dieva bērnu lūgšanas var pārvērst to par istu templi.” (The SDA Bible Commentary, 4. sēj., 1003.)

„Apjucis un pazemots, nespēdams saprast Dieva nodomu, žēlojot Ninivi, Jona tomēr bija izpildījis viņam doto uzdevumu un brīdinājis lielo pilsētu. Kaut arī pravietotais notikums nepiepildījās, tomēr biedinājuma vēsts bija no Dieva un sasniedza Viņa paredzēto nolūku. Pagāniem atklājās Dieva žēlastības godība.” (E. Vaita „Pravieši un ķēniņi”, 272., 273. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Jonas grāmata māca, ka Dievs pilnībā kontrolē dabu. Iedomājies, ka kāds no taviem draugiem būtu pazaudējis ģimenes locekli dabas katastrofā. Kā tu viņam izskaidrotu, ka Dievs vēl joprojām tur visu savās rokās, neskatoties uz dabas katastrofām, kas posta mūsu pasauli un paņēm cilvēku dzīvības? _____

2. Izlasi pēdējo pantu Jonas grāmatā! Ko tas mums māca par mūsu atbildību ar savu misiju aizsniegt visus pasaules nostūrus? _____

3. Lidzībā par nepiedodošo kalpu (Mat. 18:21-35) Jēzus salīdzina Dievu ar dusmīgo ķēniņu, kas atsauc savu piedošanu un iemeta kalpu cietumā. Vai Dievs patiešām atsauc Savu piedošanu? Daži kristieši nelokāmi uzstāj, ka jā. Kāds ir mūsu draudzes viedoklis šajā jautājumā, un kāpēc? _____

4. Daudziem cilvēkiem, kas iegrimuši sekulāritātē, doma par cilvēku, kas ap-
rīts dzīvs un dzīvo „lielas zivs” vēderā, nav nekas nopietni ņemams. Kā jau mēs agrāk redzējām, Jēzus tomēr skaidri apliecina šī stāsta uzticamību. Kā Jonas stāsts palīdz mums saprast, cik šaurs un ierobežots patiesībā ir pret pārdabisko vērsts realitātes redzējums? _____